

Farlig Nato-väg i säkerhetspolitiken

Nyligen lade regeringen fram sin proposition Totalförsvaret 2021–2025 för beslut i riksdagen i mitten av december. Vi anser att den pekar ut en felaktig och farlig väg för den svenska säkerhetspolitiken de kommande åren genom sin ensidiga Natoanpassning och i praktiken övergivande av den svenska alliansfriheten.

Regeringen med försvarsminister Peter Hultqvist i spetsen pekar som en sentida Karl XII ut Ryssland som ensamt ansvarigt för ett påstått försämrat säkerhetspolitiskt läge i vårt närområde. Detta grundat på upprepade provokationer från rysk sida i form av aggressivt uppträdande i europeiskt luftrum och agerande i före detta Sovjetrepubliker som Ukraina och Georgien. Emellertid inte ett ord i propositionen om Natos upprustning och utvidgning i Östeuropa. Enligt den senaste årsboken från Stockholms Internationella Fredsforskningsinstitut (SIPRI) var Natoländernas militärutgifter 2019 ca 1000 miljarder dollar att jämföras med Rysslands 65 miljarder dollar. Bara de tre västeuropeiska staterna Tyskland, Frankrike och Storbritannien lägger varje år ut mer än dubbelt så mycket som Ryssland på det militära.

Vi delar inte regeringens hotbild utan anser att det fortfarande är osannolikt att ett enskilt militärt angrepp skulle riktas mot Sverige. Den uppfattningen stöds av ett flertal säkerhetsexperter, till exempel, Hans Blix med flera i Nato-utredningen Sverige, NATO och Säkerheten.

Vi anser att en oberoende och militärt alliansfri utrikespolitik är avgörande för Sveriges handlingsfrihet. Sverige ska inrikta sin internationella säkerhetspolitik på fredliga lösningar och på att förebygga kriser. Den militära alliansfriheten har under många år tjänat oss och vår omvärld väl och gett oss ett utrikespolitiskt handlingsutrymme så att Sverige kunnat spela en viktig internationell roll för fred och nedrustning. Dagens Natoanpassning och beroendet av den s.k. transatlantiska länken utvecklar sig allt mer till att bli en fotboja för svensk freds- och säkerhetspolitik. Ju mer Sveriges inkorporeras i Nato-blocket ju större blir risken att vi också kan bli indragna i en militär konflikt mellan Ryssland och Nato i Nordeuropa. Vi är allvarligt oroad över den accelererande urholkningen av den svenska militära alliansfriheten. Sverige har en lång tradition och stort ansvar för att vara ett föredöme i världen med diplomati, bistånd och solidaritetsarbete. Därför måste alla närmanden till Nato avbrytas och det s.k. världslandsavtalet rivs upp. Enligt SOM-mätningen från 2018 är en klar majoritet, 60 procent, av svenskarna för att behålla den militära alliansfriheten.

Internationell säkerhet ska vila på folkrätt, samarbete och ett starkt globalt regelverk under FN:s ledning. I stället för att skicka soldater i EU:s, Natos, Storbritanniens eller Frankrikes stridsgrupper bör Sverige prioritera att öka FN:s möjlighet att agera fredsbevarande. Det är också självklart att Sverige ska signera och ratificera FN:s konvention om kärnvapenförbud.

Finland tillåter inte att finländskt territorium utnyttjas i fientligt syfte mot andra stater, en lärdom från andra världskrigets tid med då förekommande finskt-tyskt militärt samarbete. Sverige bör inta samma hållning och dessutom lagstifta om ett förbud mot införande och transitering av kärnvapen på svenskt territorium.

Överenskommelser om kärnvapenfria zoner är ett effektivt verktyg mot kärnvapen och mot kärnvapenspridning. Stora delar av världen omfattas redan av kärnvapenfria zoner eller zoner fria från massförstörelsevapen. Det gäller exempelvis Latinamerika, Afrika, Centralasien och Antarktis. Sverige bör därför verka för att Norden, Östersjön och Arktis ska bli kärnvapenfria zoner.

Vid sidan av en tydlig satsning på diplomati och dialog skulle inrättande av ett fredsdepartement, kunna återge Sverige rollen som fredsskapare.

Regeringen säger sig vilja stärka det civila försvaret. Men de svarta siffrorna i budgetpropositionen talar ett annat språk. 2019 kostade den militära delen av totalförsvaret 55 miljarder och den civila delen 4,7 miljarder. 2023 beräknas kostnaderna för den militära delen öka till 77 miljarder, en ökning med 40% medan den civila delen beräknas öka till 5,0 miljarder, en ökning med ca 6%. Vi anser att denna prioritering är felaktig. Den civila delen av totalförsvaret måste få en större andel tillsammans med fredsfrämjande åtgärder.

Jacob Johnson Harald Nordlund
f.d. riksdagsledamot (V) f.d. riksdagsledamot (FP)